

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 191 (XXXV) — Nr. 1097

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 6 decembrie 2023

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 466 din 13 iulie 2023 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 87 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, în redactarea anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 87/2017 pentru modificarea Legii nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției.....	2–4
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
1.945. — Ordin al președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală pentru modificarea și completarea unor ordine ale președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală privind organizarea activității de administrare a contribuabililor mari și mijlocii	5
2.053. — Ordin al ministrului transporturilor și infrastructurii privind aprobarea hărților strategice de zgomot pentru portul Galați (port mineralier, port Bazinul Nou, port docuri)	6
2.054. — Ordin al ministrului transporturilor și infrastructurii privind aprobarea hărților strategice de zgomot pentru portul Brăila	6
6.697. — Ordin al ministrului educației privind menținerea acreditării domeniului de doctorat „Geografie” în cadrul Școlii doctorale IOSUD Academia Română (SCOSAAR), organizată la Academia Română	7
6.698. — Ordin al ministrului educației privind menținerea acreditării domeniului de doctorat „Informatică” în cadrul Școlii doctorale interdisciplinare, organizată la Universitatea „Transilvania” din Brașov.....	8
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 18 din 23 octombrie 2023 (Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii)	9–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 466

din 13 iulie 2023

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 87 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, în redactarea anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 87/2017 pentru modificarea Legii nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciocină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Laura-Iuliana Scânteii	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina-Cătălina Turcu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Eugen Anton.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 87 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, excepție ridicată de Marius Cosmin Dumitru în Dosarul nr. 1.026/54/2018 al Curții de Apel Craiova — Secția contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 411D/2019.

2. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Președintele Curții dispune să se facă apelul și în Dosarul nr. 670D/2019, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 87 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, excepție ridicată de Marcel Corâci în Dosarul nr. 1.345/54/2018 al Curții de Apel Craiova — Secția contencios administrativ și fiscal.

4. La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

5. Președintele Curții, având în vedere obiectul excepțiilor de neconstituționalitate ridicate în dosarele menționate, pune în discuție, din oficiu, conexarea cauzelor.

6. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu măsura procesuală propusă.

7. Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea Dosarului nr. 670D/2019 la Dosarul nr. 411D/2019, care a fost primul înregistrat.

8. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate

ca neîntemeiată, făcând referire la jurisprudența instanței de contencios constituțional, respectiv la cele reținute prin Decizia nr. 319 din 10 mai 2018.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

9. Prin încheierile din 28 ianuarie 2019 și din 14 martie 2019, pronunțate în dosarele nr. 1.026/54/2018 și nr. 1.345/54/2018, **Curtea de Apel Craiova — Secția contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 87 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției.** Excepția a fost ridicată de Marius Cosmin Dumitru și Marcel Corâci în cauze având ca obiect soluționarea unor contestații formulate împotriva rapoartelor de evaluare întocmite de Agenția Națională de Integritate.

10. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** se arată, în esență, că textul de lege criticat este neclar, lăsând la aprecierea inspectorilor Agenției Naționale de Integritate sau a altor persoane posibilitatea de a adăuga la lege datorită faptului că nu sunt identificate concret instituțiile publice de interes local din ale căror consilii de administrație nu poate face parte primarul sau viceprimarul localității respective. Totodată, textul de lege criticat aduce atingere art. 16 alin. (3), art. 37 și 53 din Legea fundamentală.

11. Se mai apreciază, în esență, că art. 87 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 161/2003 aduce atingere art. 120 din Constituție, din perspectiva încălcării obligației primarilor de a rezolva treburile publice, atât timp cât aceștia sunt împiedicați să participe la ședințele consiliilor de administrație ale instituțiilor publice de interes local, pentru a cunoaște și a ajuta la rezolvarea problemelor de ordin administrativ cu care se confruntă acestea.

12. De asemenea, textul de lege criticat, care instituie o incompatibilitate între funcția de primar și cea de membru în consiliul de administrație al unei unități de învățământ, aduce atingere și art. 121 din Constituție, potrivit căruia consiliile locale și primarii funcționează, în condițiile legii, ca autorități administrative autonome și rezolvă treburile publice din comune și din orașe. Astfel, art. 96 alin. (2) din Legea educației naționale nr. 1/2011, în forma în vigoare pentru perioada referitor la care s-a constatat incompatibilitatea, stabilea implicarea primarului

în consiliile de administrație ale unităților administrației publice locale. Totodată, aceste unități erau responsabile de finanțarea unităților de învățământ preuniversitar. Chiar dacă art. 96 alin. (2) din Legea nr. 1/2011 face referire la „un reprezentant al primarului”, este evident că acest text legal semnifică implicarea primarului. Având în vedere și responsabilitățile primarului stabilite prin Legea administrației publice locale nr. 215/2001, este evident că din conținutul sintagmei „treburi publice” se înțelege și implicarea în conducerea unităților școlare preuniversitare asigurată de consiliile de administrație.

13. **Curtea de Apel Craiova — Secția contencios administrativ și fiscal** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, invocând jurisprudența Curții Constituționale, în special cele reținute prin Decizia Curții Constituționale nr. 319 din 10 mai 2018.

14. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

15. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

16. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

17. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, astfel cum este reținut în încheierile de sesizare a Curții Constituționale, îl constituie dispozițiile art. 87 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 279 din 21 aprilie 2003, cu modificările și completările ulterioare. Aceste dispoziții aveau, în perioada pentru care s-a constatat incompatibilitatea, următorul cuprins: „(1) *Funcția de primar și viceprimar, primar general și viceprimar al municipiului București, președinte și vicepreședinte al consiliului județean este incompatibilă cu: [...] d) funcția de președinte, vicepreședinte, director general, director, manager, administrator, membru al consiliului de administrație ori cenzor sau orice funcție de conducere ori de execuție la societățile comerciale, inclusiv băncile sau alte instituții de credit, societățile de asigurare și cele financiare, la regiile autonome de interes național sau local, la companiile și societățile naționale, precum și la instituțiile publice.*” În prezent, partea introductivă a art. 87 alin. (1) din Legea nr. 161/2003 a fost modificată prin articolul unic pct. 4 din Legea nr. 87/2017 pentru modificarea Legii nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 313 din 2 mai 2017, iar art. 87

alin. (1) lit. d) a fost modificat prin articolul unic pct. 2 din Legea nr. 128/2017 pentru modificarea și completarea Legii nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 421 din 7 iunie 2017. Ținând seama de jurisprudența Curții Constituționale, concretizată în Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, potrivit căreia „sunt supuse controlului de constituționalitate și legile sau ordonanțele ori dispozițiile din legi sau din ordonanțe ale căror efecte juridice continuă să se producă și după ieșirea lor din vigoare”, Curtea constată că obiect al excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 87 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 161/2003, în forma anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 87/2017.

18. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, textul de lege criticat aduce atingere dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (5), în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii, ale art. 16 alin. (3) referitor la condițiile de ocupare a funcțiilor și demnităților publice, ale art. 37 referitor la dreptul de a fi ales, ale art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, ale art. 120 referitoare la principiile de bază ale administrației publice locale și ale art. 121 referitor la autoritățile comunale și orășenești.

19. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că prin Decizia nr. 319 din 10 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 839 din 2 octombrie 2018, a examinat o excepție de neconstituționalitate motivată similar celei din prezenta cauză și a reținut, în esență, că problema incompatibilităților cu privire la aleșii locali a mai fost supusă controlului de constituționalitate, instanța constituțională statuând, cu valoare de principiu, că reglementarea reprezintă o măsură necesară pentru asigurarea transparenței în exercitarea funcțiilor publice și în mediul de afaceri, precum și pentru prevenirea și combaterea corupției, măsură ce are ca scop garantarea exercitării cu imparțialitate a funcțiilor publice.

20. Curtea a constatat că instituirea unei astfel de reglementări este impusă de necesitatea asigurării îndeplinirii cu obiectivitate, de către persoanele care exercită o demnitate publică sau o funcție publică de autoritate, a atribuțiilor ce le revin potrivit Constituției, în deplină concordanță cu principiile imparțialității, integrității, transparenței deciziei și supremației interesului public. De asemenea, instanța de contencios constituțional a reținut că încetarea mandatului intervine în temeiul legii, în situația în care alesul local aflat în stare de incompatibilitate nu renunță la una dintre cele două funcții sau calități incompatibile în cel mult 15 zile de la numirea sau alegerea în această funcție (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 225 din 15 februarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 294 din 28 aprilie 2011, Decizia nr. 1.484 din 10 noiembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 895 din 16 decembrie 2011, și Decizia nr. 396 din 1 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 708 din 19 noiembrie 2013).

21. În ceea ce privește criticile referitoare la încălcarea art. 1 alin. (5) din Constituție privind claritatea și previzibilitatea legii, Curtea a observat că autorii formulează aceste critici din perspectiva modului în care inspectorii Agenției Naționale de

Integritate aplică textul de lege criticat. Or, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, stabilirea în concret a stării de incompatibilitate a alesului local revine instanței judecătorești, care, cu prilejul soluționării acțiunii formulate împotriva raportului de evaluare întocmit de Agenția Națională de Integritate, analizează particularitățile fiecărei spețe, în lumina dispozițiilor legale incidente în materie, astfel încât soluția pronunțată să corespundă scopului legii, de asigurare a imparțialității și de protejare a interesului social (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 167 din 17 martie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 418 din 12 iunie 2015, paragraful 27, Decizia nr. 114 din 3 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 369 din 13 mai 2016, paragraful 21, și Decizia nr. 774 din 15 decembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 187 din 16 martie 2017, paragraful 27).

22. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate raportată la art. 16 alin. (3) din Constituție, prin Decizia nr. 683 din 20 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 103 din 10 februarie 2016, paragraful 17, Curtea a constatat că dispozițiile de lege criticate nu sunt de natură a afecta acest principiu constituțional, având în vedere că demnitățile și funcțiile publice se exercită în condițiile legii, iar acestea îi vizează în egală măsură pe toți cei aflați într-o atare situație, fără deosebire pe criterii de gen. Totodată, prin Decizia nr. 739 din 16 decembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 124 din 18 februarie 2015, paragraful 30, Curtea a reținut că înlăturarea incompatibilității depinde de voința celui ales, care poate opta pentru una dintre cele două calități incompatibile.

23. Referitor la invocarea prevederilor constituționale ale art. 37, Curtea a reținut, cu valoare de principiu, prin Decizia

28. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Marius Cosmin Dumitru și Marcel Corici în dosarele nr. 1.026/54/2018 și nr. 1.345/54/2018 ale Curții de Apel Craiova — Secția contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art. 87 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, în redactarea anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 87/2017 pentru modificarea Legii nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel Craiova — Secția contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 13 iulie 2023.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Cristina-Cătălina Turcu

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

AGENȚIA NAȚIONALĂ DE ADMINISTRARE FISCALĂ

ORDIN

pentru modificarea și completarea unor ordine ale președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală privind organizarea activității de administrare a contribuabililor mari și mijlocii

În temeiul prevederilor art. 11 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 520/2013 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Administrare Fiscală, cu modificările și completările ulterioare, și având în vedere prevederile art. 29 alin. (1) și ale art. 30 alin. (3) și (5) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, precum și avizul conform al Ministerului Finanțelor, comunicat prin Adresa nr. 743.972 din 28.11.2023,

președintele Agenției Naționale de Administrare Fiscală emite următorul ordin:

Art. I. — Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 1.721/2021 privind organizarea activității de administrare a marilor contribuabili, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1051 din 3 noiembrie 2021, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 1, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Prin excepție de la alin. (1) lit. a), nu sunt administrați de către Direcția generală de administrare a marilor contribuabili contribuabilii mari care:

a) au fost declarați insolvabili potrivit art. 265 din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare *Codul de procedură fiscală*, până la data selecției/actualizării;

b) s-au aflat în procedura insolvenței deschisă prin sentință definitivă pronunțată până la data selecției/actualizării;

c) au fost declarați în inactivitate temporară înscrisă în registrul comerțului, potrivit legii, până la data selecției/actualizării;

d) au fost declarați inactivi potrivit dispozițiilor art. 92 din Codul de procedură fiscală, până la data selecției/actualizării;

e) au fost selectați anterior intrării în vigoare a prezentului ordin, conform criteriului participării directe;

f) au fost selectați conform criteriului continuității, până la data selecției/actualizării.”

2. La articolul 3 alineatul (1), litera c) se abrogă.

3. La articolul 4, litera b) a alineatului (1) și alineatele (3) și (4) se abrogă.

4. La articolul 4, alineatul (5) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(5) În termen de 10 zile lucrătoare de la data înregistrării fiscale, contribuabilii nou-înființați prevăzuți la alin. (2) lit. b)—d) se preiau în administrare de către Direcția generală de administrare a marilor contribuabili, pe bază de protocol de predare-primire întocmit potrivit art. 9 alin. (2).”

5. Articolul 6 se abrogă.

6. La articolul 7, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Contribuabilii care îndeplinesc criteriile de selecție și care, de la data selecției/actualizării listelor și până la data de 1 ianuarie a anului următor, se află în una dintre situațiile prevăzute la art. 1 alin. (2) lit. a)—d), cu excepția celor prevăzuți la art. 4 alin. (2) și (6), se administrează de către organele fiscale centrale în a căror rază teritorială se află domiciliul fiscal al acestora. În situația în care, la data selecției/actualizării, acești contribuabili se află în administrarea Direcției generale de administrare a marilor contribuabili, se predau organelor fiscale centrale în a căror rază teritorială se află domiciliul fiscal al acestora, aplicându-se în mod corespunzător prevederile art. 9.”

7. La articolul 7, alineatele (2)—(4) și (11) se abrogă.

Art. II. — Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 3.610/2016 privind organizarea activității de administrare a contribuabililor mijlocii, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1034 din 22 decembrie 2016, cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 1, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alineatul (1¹), cu următorul cuprins:

„(1¹) Prin excepție de la alin. (1), nu sunt administrați de către administrațiile județene ale finanțelor publice și de Administrația fiscală pentru contribuabili mijlocii constituită la nivelul Direcției Generale Regionale a Finanțelor Publice București contribuabilii mijlocii care:

a) au fost declarați insolvabili potrivit art. 265 din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare *Codul de procedură fiscală*, până la data selecției/actualizării;

b) s-au aflat în procedura insolvenței deschisă prin sentință definitivă pronunțată până la data selecției/actualizării;

c) au fost declarați în inactivitate temporară înscrisă în registrul comerțului, potrivit legii, până la data selecției/actualizării;

d) au fost declarați inactivi potrivit dispozițiilor art. 92 din Codul de procedură fiscală, până la data selecției/actualizării;

e) au fost selectați, până la data selecției/actualizării, conform criteriului continuității.”

2. La articolul 3 alineatul (1), litera c) se abrogă.

3. La articolul 3, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Sunt contribuabili mijlocii contribuabilii care nu intră în categoria marilor contribuabili, stabiliți în ordine descrescătoare în funcție de criteriul de bază prevăzut la art. 5, selectați în limita unui număr maxim de 20.000 de contribuabili.”

4. Articolul 6 se abrogă.

5. La articolul 7, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(1) Contribuabilii care îndeplinesc criteriile de selecție și care, de la data selecției/actualizării listelor și până la data de 1 ianuarie a anului următor, se află în una dintre situațiile prevăzute la art. 1 alin. (1¹) lit. a)—d), cu excepția celor prevăzuți la art. 4 alin. (3), se administrează de către organele fiscale centrale în a căror rază teritorială se află domiciliul fiscal al acestora. În situația în care, la data selecției/actualizării, acești contribuabili se află în administrarea administrațiilor județene ale finanțelor publice sau a Administrației fiscale pentru contribuabili mijlocii constituite la nivelul Direcției Generale Regionale a Finanțelor Publice București, se predau organelor fiscale centrale în a căror rază teritorială se află domiciliul fiscal al acestora, aplicându-se în mod corespunzător prevederile art. 9.”

6. La articolul 7, alineatele (2)—(4) se abrogă.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Agenției Naționale de Administrare Fiscală,
Nicoleta-Mioara Cîrciumaru

București, 28 noiembrie 2023.
Nr. 1.945.

MINISTERUL TRANSPORTURILOR ȘI INFRASTRUCTURII

ORDIN
privind aprobarea hărților strategice de zgomot pentru
portul Galați (port mineralier, port Bazinul Nou, port docuri)

Având în vedere Referatul Direcției transport naval nr. 31.412/1.544 din 16.11.2023 privind aprobarea hărților strategice de zgomot pentru portul Galați (port mineralier, port Bazinul Nou, port docuri) din administrarea Companiei Naționale „Administrația Porturilor Dunării Maritime” — S.A. Galați, ținând cont de prevederile art. 65 lit. d) și ale art. 75 lit. a) din Legea nr. 121/2019 privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiant, cu modificările și completările ulterioare, în temeiul prevederilor art. 9 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 370/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul transporturilor și infrastructurii emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă hărțile strategice de zgomot pentru portul Galați (port mineralier, port Bazinul Nou, port docuri), aparținând Companiei Naționale „Administrația Porturilor Dunării Maritime” — S.A. Galați, prevăzute în anexa*) care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Compania Națională „Administrația Porturilor Dunării Maritime” — S.A. Galați are obligația revizuirii planurilor de acțiune aferente care cuprind măsuri de reducere și/sau gestionare a zgomotului în conformitate cu prevederile legale.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul transporturilor și infrastructurii,
Sorin-Mihai Grindeanu

București, 24 noiembrie 2023.
Nr. 2.053.

*) Anexa nu poate fi publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, din motive de natură tehnico-redacțională, aceasta fiind disponibilă în format electronic pe pagina de internet a Companiei Naționale „Administrația Porturilor Dunării Maritime” — S.A. Galați (www.apdmgalati.ro).

MINISTERUL TRANSPORTURILOR ȘI INFRASTRUCTURII

ORDIN
privind aprobarea hărților strategice de zgomot pentru portul Brăila

Având în vedere Referatul Direcției transport naval nr. 31.415/1.543 din 16.11.2023 privind aprobarea hărților strategice de zgomot pentru portul Brăila din administrarea Companiei Naționale „Administrația Porturilor Dunării Maritime” — S.A. Galați, ținând cont de prevederile art. 65 lit. d) și ale art. 75 lit. a) din Legea nr. 121/2019 privind evaluarea și gestionarea zgomotului ambiant, cu modificările și completările ulterioare, în temeiul prevederilor art. 9 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 370/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul transporturilor și infrastructurii emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă hărțile strategice de zgomot pentru portul Brăila, aparținând Companiei Naționale „Administrația Porturilor Dunării Maritime” — S.A. Galați, prevăzute în anexa*) care face parte integrantă din prezentul ordin.

planurilor de acțiune aferente care cuprind măsuri de reducere și/sau gestionare a zgomotului în conformitate cu prevederile legale.

Art. 2. — Compania Națională „Administrația Porturilor Dunării Maritime” — S.A. Galați are obligația revizuirii

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul transporturilor și infrastructurii,
Sorin-Mihai Grindeanu

București, 24 noiembrie 2023.
Nr. 2.054.

*) Anexa nu poate fi publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, din motive de natură tehnico-redacțională, aceasta fiind disponibilă în format electronic pe pagina de internet a Companiei Naționale „Administrația Porturilor Dunării Maritime” — S.A. Galați (www.apdmgalati.ro).

MINISTERUL EDUCAȚIEI

ORDIN**privind menținerea acreditării domeniului de doctorat „Geografie” în cadrul Școlii doctorale IOSUD Academia Română (SCOSAAR), organizată la Academia Română**

În conformitate cu prevederile:

— art. 30 alin. (1) și (3), art. 61 și ale art. 240 alin. (2) din Legea învățământului superior nr. 199/2023, cu modificările ulterioare, precum și ale Hotărârii Guvernului nr. 681/2011 privind aprobarea Codului studiilor universitare de doctorat, cu modificările și completările ulterioare;

— Ordinului ministrului educației nr. 3.651/2021 privind aprobarea Metodologiei de evaluare a studiilor universitare de doctorat și a sistemelor de criterii, standarde și indicatori de performanță utilizați în evaluare;

— Ordinului ministrului educației nr. 5.983/2021 privind menținerea acreditării Academiei Române în vederea organizării programelor de studii universitare de doctorat,

luând în considerare Adresa Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS) nr. 6.143 din 26.10.2023, înregistrată la Ministerul Educației cu nr. 794/GP din 1.11.2023, prin care se înaintează Hotărârea Consiliului ARACIS nr. 281/H din 26.10.2023 cu privire la menținerea acreditării domeniului de doctorat „Geografie” în cadrul Școlii doctorale IOSUD Academia Română (SCOSAAR), organizată la Academia Română,

în temeiul art. 13 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 369/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul educației emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă menținerea acreditării domeniului de studii universitare de doctorat „Geografie”, care se organizează în cadrul Școlii doctorale IOSUD Academia Română (SCOSAAR) din Academia Română.

Art. 2. — Direcția generală învățământ universitar din cadrul Ministerului Educației și instituția organizatoare de studii universitare de doctorat — Academia Română vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul educației,
Gigel Paraschiv,
secretar de stat

MINISTERUL EDUCAȚIEI

ORDIN**privind menținerea acreditării domeniului de doctorat
„Informatică” în cadrul Școlii doctorale interdisciplinare,
organizată la Universitatea „Transilvania” din Brașov**

În conformitate cu prevederile:

— art. 30 alin. (1) și (3), art. 61 și ale art. 240 alin. (2) din Legea învățământului superior nr. 199/2023, cu modificările ulterioare, precum și ale Hotărârii Guvernului nr. 681/2011 privind aprobarea Codului studiilor universitare de doctorat, cu modificările și completările ulterioare;

— Ordinului ministrului educației nr. 3.651/2021 privind aprobarea Metodologiei de evaluare a studiilor universitare de doctorat și a sistemelor de criterii, standarde și indicatori de performanță utilizați în evaluare;

— Ordinului ministrului educației nr. 5.980/2021 privind menținerea acreditării Universității „Transilvania” din Brașov în vederea organizării programelor de studii universitare de doctorat,

luând în considerare Adresa Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS) nr. 6.143 din 26.10.2023, înregistrată la Ministerul Educației cu nr. 794/GP din 1.11.2023, prin care se înaintează Hotărârea Consiliului ARACIS nr. 282/H din 26.10.2023 cu privire la menținerea acreditării domeniului de doctorat „Informatică” în cadrul Școlii doctorale interdisciplinare, organizată la Universitatea „Transilvania” din Brașov,

în temeiul art. 13 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 369/2021 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul educației emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă menținerea acreditării domeniului de studii universitare de doctorat „Informatică”, care se organizează în cadrul Școlii doctorale interdisciplinare din Universitatea „Transilvania” din Brașov.

Art. 2. — Direcția generală învățământ universitar din cadrul Ministerului Educației și instituția organizatoare de studii universitare de doctorat — Universitatea „Transilvania” din Brașov vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 3. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul educației,
Gigel Paraschiv,
secretar de stat

București, 17 noiembrie 2023.

Nr. 6.698.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
COMPLETUL PENTRU SOLUȚIONAREA RECURSULUI ÎN INTERESUL LEGII

DECIZIA Nr. 18
din 23 octombrie 2023

Dosar nr. 1.025/1/2023

Corina-Alina Corbu — președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului

Marian Budă — președintele Secției a II-a civile

Carmen Elena Popoiag — președintele delegat al Secției I civile

Ionel Barbă — președintele delegat al Secției de contencios administrativ și fiscal

Eleni Cristina Marcu — președintele delegat al Secției penale

Ianina Blandiana Grădinaru — judecător la Secția a II-a civilă

Veronica Magdalena Dănăilă — judecător la Secția a II-a civilă

Iulia Manuela Cîrnu — judecător la Secția a II-a civilă

Diana Manole — judecător la Secția a II-a civilă

Minodora Condoiu — judecător la Secția a II-a civilă

Csaba Bela Nasz — judecător la Secția a II-a civilă

Petronela Iulia Nițu — judecător la Secția a II-a civilă

Carmen Trănica Teau — judecător la Secția a II-a civilă

Mirela Polițeanu — judecător la Secția a II-a civilă

Mărioara Isailă — judecător la Secția a II-a civilă

Carmen Sandu-Necula — judecător la Secția a II-a civilă

Ruxandra Monica Duță — judecător la Secția a II-a civilă

George Bogdan Florescu — judecător la Secția a II-a civilă

Valentina Vrabie — judecător la Secția a II-a civilă

Irina Alexandra Boldea — judecător la Secția I civilă

Mariana Hortolomei — judecător la Secția I civilă

Ionel Florea — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Cristinel Grosu — judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Mircea Mugurel Șelea — judecător la Secția penală

Ana-Hermina Iancu — judecător la Secția penală

conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023 (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecătore Corina-Alina Corbu, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna procuror-șef al Secției judiciare, Antonia Eleonora Constantin.

4. La ședința de judecată participă domnul Cristian Balacciu, magistrat-asistent în cadrul Secțiilor Unite, desemnat în temeiul art. 32 din Regulament.

5. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii ia în examinare recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Cluj ce formează obiectul Dosarului nr. 1.025/1/2023.

6. După prezentarea referatului cauzei de către magistratul-asistent, doamna judecătore Corina-Alina Corbu, președintele completului, constatând că nu sunt chestiuni prealabile, acordă cuvântul asupra recursului în interesul legii reprezentantului procurorului general.

7. Doamna procuror Antonia Eleonora Constantin precizează că își menține opinia prezentată în scris și susținută oral la primul de termen de judecată.

8. Nefiind întrebări pentru reprezentantul procurorului general, doamna judecătore Corina-Alina Corbu, președintele completului, declară dezbaterile închise, iar completul de judecată rămâne în pronunțare asupra recursului în interesul legii.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

I. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție și obiectul recursului în interesul legii

9. Prin Hotărârea nr. 21 din 23 martie 2023, Colegiul de conducere al Curții de Apel Cluj a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție cu soluționarea recursului în interesul legii ce vizează următoarea problemă de drept:

În cazul nerespectării termenului de 30 de zile reglementat de art. 21 alin. (1) și (2) din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie, cu modificările și completările ulterioare, asigurătorul datorează penalități de 0,2% pe zi de întârziere?

II. Dispozițiile legale supuse interpretării

10. *Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 132/2017)*

Art. 21 — *Soluționarea cererii de despăgubire*

„(1) În termen de 30 de zile de la data înaintării cererii de despăgubire de către asigurat ori de către partea prejudiciată, asiguratorul RCA este obligat:

a) fie să răspundă cererii părții solicitante, formulând în scris o ofertă de despăgubire justificată, transmisă cu confirmare de primire, în cazul în care se dovedește răspunderea asiguratului în producerea riscurilor acoperite prin asigurarea RCA, iar prejudiciul a fost cuantificat;

1. Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii ce formează obiectul Dosarului nr. 1.025/1/2023 este legal constituit conform dispozițiilor art. 516 alin. (1) din Codul de procedură civilă și ale art. 31 alin. (3) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de

b) fie să notifice părții prejudiciate în scris, cu confirmare de primire, motivele pentru care nu a aprobat, în totalitate sau parțial, pretențiile de despăgubire.

(2) Dacă în termen de 30 de zile de la depunerea cererii de despăgubire de către partea prejudiciată ori de către asigurat, asiguratorul RCA nu a notificat părții prejudiciate respingerea pretențiilor de despăgubire, precum și motivele respingerii, asiguratorul RCA este obligat la plata despăgubirii. (...)

(4) Despăgubirea se plătește de către asiguratorul RCA în termen de 10 zile de la data acceptării ofertei de despăgubire prevăzută la alin. (1) lit. a) sau de la data la care asiguratorul RCA a primit o hotărâre judecătorească definitivă sau acordul entității de soluționare a litigiului cu privire la suma de despăgubire pe care este obligat să o plătească. Documentele care stau la baza cererii de despăgubire sunt stabilite prin reglementări ale A.S.F.

(5) Dacă asiguratorul RCA nu își îndeplinește obligațiile în termenul prevăzut la alin. (4) sau și le îndeplinește defectuos, inclusiv dacă diminuează nejustificat despăgubirea sau întârzie achitarea despăgubirii, acesta este obligat la plata unor penalități de 0,2% pe zi de întârziere calculate la nivelul sumei de despăgubire convenită sau la diferența de sumă neachitată. Plata penalităților se face odată cu plata despăgubirii." (...)

III. Orientările jurisprudențiale divergente

11. Autorul sesizării a arătat că instanțele judecătorești nu au un punct de vedere unitar asupra problemei de drept ce formează obiectul recursului în interesul legii, această problemă fiind soluționată diferit în cadrul unor acțiuni în pretenții introduse de persoanele prejudiciate împotriva asiguratorilor.

12. Astfel, *într-o primă orientare jurisprudențială* s-a apreciat că nu pot fi acordate penalitățile de 0,2% pe zi de întârziere pentru nerespectarea termenului de 30 de zile prevăzut de art. 21 alin. (1) și (2) din Legea nr. 132/2017.

13. În argumentarea acestei orientări s-a arătat că art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017, care reglementează penalitățile de 0,2% pe zi de întârziere, face trimitere doar la alin. (4) al aceluiași articol, care instituie termenul de 10 zile pentru achitarea despăgubirilor, termen care curge de la data unui acord al părților sau de la data comunicării hotărârii judecătorești definitive, fără a face trimitere și la alin. (1) și (2) ale aceluiași articol, care reglementează termenul de 30 de zile în care trebuie soluționată cererea de despăgubire de către asigurator. De altfel, art. 21 alin. (2) din Legea nr. 132/2017 sancționează nerespectarea termenului de 30 de zile doar cu scadența despăgubirii, fără a menționa și penalitățile de 0,2% pe zi de întârziere. S-a mai arătat că există o diferență de formulare între normele în vigoare și normele anterioare în baza cărora erau acordate penalitățile de întârziere, diferență care reflectă intenția legiuitorului de a elimina posibilitatea de acordare a acestor penalități în cazul nerespectării termenului de 30 de zile.

14. *În sensul primei orientări jurisprudențiale* au fost anexate sesizării hotărâri judecătorești definitive pronunțate de curțile de apel Cluj și Suceava, Tribunalul Suceava și Judecătoria Bacău.

15. *În cea de-a doua orientare jurisprudențială* s-a apreciat că nerespectarea termenului de 30 de zile instituit de art. 21 alin. (1) și (2) din Legea nr. 132/2017 poate fi încadrată în ipoteza de îndeplinire defectuoasă a obligațiilor asiguratorului, în accepțiunea art. 21 alin. (5) din aceeași lege, care atrage plata penalităților de 0,2% pe zi de întârziere.

16. În fundamentarea acestei orientări s-a argumentat că, deși art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017 face trimitere expresă doar la alin. (4) al aceluiași articol, sintagma „îndeplinire defectuoasă a obligațiilor” trebuie interpretată extensiv, în sensul că vizează inclusiv ipoteza nerespectării obligației de a răspunde titularului notificării în termenul de 30 de zile.

17. *În sensul acestei orientări jurisprudențiale* au fost anexate sesizării hotărâri judecătorești definitive pronunțate de curțile de

apel Craiova, Pitești, Ploiești și Târgu Mureș și tribunalele Bihor, Galați, Iași, Ilfov și Timiș.

18. Autorul sesizării a mai precizat că este necesară și clarificarea momentului de la care încep să curgă penalitățile de 0,2% pe zi de întârziere prevăzute de art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017.

IV. Jurisprudența Curții Constituționale

19. Nu au fost identificate decizii relevante pronunțate de Curtea Constituțională în exercitarea controlului de constituționalitate asupra textelor de lege supuse interpretării.

V. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

20. Prin Decizia nr. 86 din 20 noiembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 46 din 17 ianuarie 2018, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a admis sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile și a stabilit că: „În interpretarea și aplicarea prevederilor art. 58 alin. (2) din Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 23/2014 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru prejudicii produse prin accidente de vehicule, cu modificările și completările ulterioare, asiguratorul subrogat în drepturile persoanei păgubite este îndreptățit să obțină penalizările prevăzute de dispozițiile art. 38 din același act normativ dacă asiguratorul RCA nu își îndeplinește obligațiile la scadență sau și le îndeplinește necorespunzător.”

În considerentele de la paragrafele 38, 58 și 62 din decizia evocată anterior s-au reținut următoarele: „(...) prin dispozițiile art. 20 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2016 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terțelor persoane prin accidente de vehicule și de tramvaie, ca și prin prevederile art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie, *neîndeplinirea corespunzătoare sau în termenele deficiente de lege a obligațiilor ce îi revin asiguratorului RCA investit cu o cerere de despăgubire formulată de persoana prejudiciată sau de asigurat este sancționată prin stabilirea unor daune-interese moratorii evaluate legal, respectiv penalități de întârziere de 0,2% pe zi, calculate la nivelul sumei de despăgubire convenite sau la diferența de sumă neachitată.* (...) Este știut faptul că daunele-interese moratorii sunt despăgubirile în bani care reprezintă echivalentul prejudiciului cauzat creditorului prin întârzierea executării obligației de către debitor. Prin dispozițiile art. 38 din Norma nr. 23/2014 *au fost evaluate legal daunele-interese moratorii convenite persoanei prejudiciate prin neîndeplinirea în termenele prevăzute de lege a obligațiilor ce îi revin asiguratorului RCA, cu consecința prevăzută de art. 1.535 alin. (1) din Codul civil*, constând în inexistența obligației creditorului de a face dovada existenței și întinderii prejudiciului. În plus, *cuantumul daunelor-interese moratorii, stabilit legal, este unul fix*, astfel încât el nu poate fi modificat prin proba faptului că prejudiciul creditorului este mai mic. (...) Daunele-interese moratorii evaluate legal de art. 38 se circumscriu atât sferei obligațiilor care au ca obiect prestația de a da o sumă de bani, cât și obligațiilor de a face care pot fi evaluate în bani. În esență, *se sancționează nesoluționarea cererii de despăgubire în termenele legale, precum și neplata despăgubirilor în termenele deficiente de lege, atât în cazul în care cererea de despăgubire este formulată de persoana prejudiciată, cât și atunci când o atare cerere este înaintată de asiguratorul de bunuri.*”

21. Prin Decizia nr. 25 din 9 mai 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 554 din 7 iunie 2022, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a respins, ca inadmisibilă, sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: „În cazul acțiunilor ce au ca obiect

acordarea de daune morale, formulate în contradictoriu cu o societate de asigurare și BAAR (prin acțiune solicitându-se obligarea solidară a părților la plată), reclamanții au posibilitatea de a opta între acordarea penalităților în cuantum de 0,2% pe zi de întârziere prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2016 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terțelor persoane prin accidente de vehicule și de tramvaie și dobânda legală penalizatoare stipulată de prevederile Ordonanței Guvernului nr. 13/2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale în domeniul bancar, aprobată prin Legea nr. 43/2012, cu completările ulterioare, și Codul civil?”

În considerentele de la paragraful 55 din această decizie s-a reținut că „celelalte dispoziții la care se face referire [art. 20 alin. (5) din O.U.G. nr. 54/2016], pe temeiul cărora ar putea să fie satisfăcută pretenția vizând accesoriile creanței principale, sancționează o altă situație juridică, aceea în care asigurătorul nu își îndeplinește obligația de plată a despăgubirii în maximum 10 zile de la împlinirea termenului de 30 de zile, termen care curge de la înaintarea cererii de despăgubire de către asigurat ori de către partea prejudiciată (și când se datorează penalități de 0,2% pe zi de întârziere).”

VI. **Opinia procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție**

22. Procurorul general a apreciat că a doua orientare jurisprudențială este în litera și în spiritul legii, această orientare fiind susținută de însuși conținutul normei de la art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017, precum și de argumente de interpretare literală, teleologică și sistematică.

23. Astfel, s-a arătat că această normă nu poate primi o interpretare restrictivă, limitată doar la prima ipoteză care vizează situația în care asigurătorul RCA depășește termenul de plată a despăgubirilor prevăzut de art. 21 alin. (4) din Legea nr. 132/2017.

24. Este neîndoielnic că atitudinea asigurătorului RCA, de a nu soluționa cererile de despăgubire primite, lăsând să treacă termenul prevăzut de art. 21 alin. (1) din Legea nr. 132/2017 constituie o ipoteză în care se poate vorbi despre îndeplinirea defectuoasă a obligațiilor ce îi revin în legătură cu stabilirea și plata despăgubirilor și în care, prin propria inacțiune, întârzie plata despăgubirii.

25. S-a mai arătat că Legea nr. 132/2017 stabilește termene fixe în care asigurătorul RCA trebuie să soluționeze cererile de despăgubire primite de la persoanele prejudiciate prin accidente auto fie prin formularea unei oferte de despăgubire, fie prin respingerea, în tot sau în parte, a pretențiilor, cu indicarea motivelor pentru care a adoptat această din urmă soluție.

26. Această reglementare relevă voința neechivocă a legiuitorului de a asigura protecția terților prejudiciați prin impulsionarea asigurătorului RCA în vederea stabilirii și plății despăgubirii, cu celeritate și pe cale amiabilă.

27. Ipoteza în care asigurătorul nu soluționează cererea de despăgubire în termenul prevăzut de art. 21 alin. (1) și (2) din Legea nr. 132/2017 se circumscrie unei îndepliniri defectuoase a obligațiilor ce îi reveneau acestuia potrivit legii, determinând, în mod implicit, întârzierea în achitarea despăgubirii.

28. A considera că penalitățile de întârziere prevăzute de art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017 sunt datorate de la momentul menționat în alin. (4) al aceluiași articol ar echivala cu valorificarea propriei culpe a asigurătorului în executarea obligațiilor ce îi revin, potrivit legii, în vederea stabilirii și plății despăgubirilor, contrar principiului *nemo auditur propriam turpitudinem allegans*.

29. Prin urmare, procurorul general a apreciat că asigurătorul datorează penalități de 0,2% pe zi de întârziere și în cazul

nerespectării termenului de 30 de zile reglementat de art. 21 alin. (1) și (2) din Legea nr. 132/2017, care curg de la expirarea celor 30 de zile în care asigurătorul trebuia să răspundă cererii de despăgubire formulate de persoanele prejudiciate.

VII. **Opiniile specialiștilor consultați**

30. *Facultatea de drept din cadrul Universității Vest din Timișoara* a apreciat că, în cazul reglementat de art. 21 alin. (2) din Legea nr. 132/2017, penalitățile de 0,2% pe zi de întârziere curg după expirarea termenului de 30 de zile de la înaintarea cererii de despăgubire către asigurătorul RCA.

31. S-a argumentat că aceste penalități, calculate la nivelul despăgubirii convenite sau la diferența neachitată, au un triplu rol, cominatoriu, punitiv și reparatoriu, constituind unicul mod de constrângere a asigurătorului pentru executarea în termenul legal a obligațiilor sale.

32. Norma de la art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017 este elocventă în privința obligațiilor a căror neîndeplinire atrage sancționarea asigurătorului prin obligarea acestuia la plata penalităților de 0,2% pe zi de întârziere.

33. Astfel, mențiunile din cuprinsul art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017 „*inclusiv* dacă diminuează nejustificat despăgubirea sau întârzie achitarea despăgubirii”, în contextul în care „asigurătorul RCA nu își îndeplinește obligațiile în termenul prevăzut la alin. (4) sau și le îndeplinește defectuos”, relevă că întârzierea în achitarea despăgubirii și diminuarea sa nejustificată nu epuizează multitudinea ipotezelor acoperite de acest text de lege.

34. Dat fiind că art. 21 alin. (4) din Legea nr. 132/2017 acoperă exclusiv obligația de plată a despăgubirii, reglementând expres termenul onerativ în care aceasta trebuie achitată, este dincolo de orice îndoială că alin. (5) al aceluiași articol nu se rezumă doar la această obligație a asigurătorului, ci are în vedere toate obligațiile care, prin îndeplinirea lor, pregătesc plata despăgubirii.

35. Pasivitatea asigurătorului concretizată în lipsa unui răspuns la cererea de despăgubire se circumscrie unei executări defectuoase a obligației de plată, având în vedere că prima etapă în executarea obligației presupune stabilirea întinderii despăgubirii.

36. În această ipoteză, asigurătorul decade din dreptul de a refuza plata despăgubirii solicitate de persoana prejudiciată sau de a propune o despăgubire diminuată, obligația sa devenind scadentă la expirarea termenului de 30 de zile.

37. Prin urmare, penalitățile de întârziere încep să curgă la expirarea termenului de 30 de zile, acesta fiind momentul când se constată neexecutarea culpabilă a obligațiilor de către asigurător.

38. *Facultatea de drept din cadrul Universității Alexandru Ioan Cuza din Iași* a apreciat că asigurătorul datorează penalități de 0,2% pe zi de întârziere în cazul nerrespectării termenului de 30 de zile reglementat de art. 21 alin. (1) și (2) din Legea nr. 132/2017.

39. În acest sens s-a arătat că din conținutul art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017, care prevede că „asigurătorul RCA nu își îndeplinește *obligațiile (...)*”, rezultă că intenția legiuitorului a fost aceea de a sancționa neîndeplinirea mai multor obligații ale asigurătorului.

40. Astfel, acest text de lege reglementează mai multe ipoteze în care asigurătorul RCA are îndatorirea de a plăti penalități de 0,2% pe zi de întârziere, respectiv: îndeplinirea defectuoasă a obligațiilor, diminuarea nejustificată a despăgubirii și întârzierea în achitarea despăgubirii. Or, aceste ipoteze se referă inclusiv la obligațiile stabilite la art. 21 alin. (1) și (2) din Legea nr. 132/2017.

41. De altfel, dacă ipotezele menționate anterior nu ar fi avute în vedere la plata penalităților de întârziere, asigurătorul nu ar fi constrâns să își îndeplinească obligațiile stabilite de art. 21 alin. (1) și (2) din Legea nr. 132/2017.

42. Așadar, s-ar crea o situație avantajoasă pentru asigurător, deoarece acesta ar plăti numai dobânda legală penalizatoare al cărei quantum este inferior procentului de 0,2% pe zi de întârziere.

43. În consecință, pentru întârzierea plății despăgubirilor după expirarea termenului de 30 de zile de la data primirii cererii de despăgubire, curg penalitățile de 0,2% pe zi de întârziere.

44. *Facultatea de drept din cadrul Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca* a apreciat că pasivitatea asigurătorului este sancționată cu operarea unei prezumții absolute cu privire la existența consimțământului tacit al acestuia la formarea acordului asupra existenței și întinderii despăgubirii pretinse de către persoana prejudiciată.

45. Astfel, dacă asigurătorul nu efectuează plata despăgubirii în intervalul de 10 zile de la survenirea acordului tacit, vor curge penalități de 0,2% pe zi de întârziere, începând cu a 41-a zi de la data înregistrării cererii de despăgubire.

46. În acest sens s-a arătat că sancțiunea specifică neexecutării obligației de a face instituite de art. 21 alin. (1) și (2) din Legea nr. 132/2017 (de a răspunde solicitării de plată în termen de 30 de zile de la înregistrarea acesteia) intervine *ope legis*, la expirarea termenului de 30 de zile.

47. Pentru a preveni eventuala încercare de tergiversare a soluționării cererii de despăgubire și a sancționa pasivitatea asigurătorului, legiuitorul a prezumat absolut acordul asigurătorului cu persoana prejudiciată cu privire la existența și întinderea creanței pretinse, la expirarea termenului de 30 de zile alocat pentru soluționarea acestei cereri.

48. Acest acord va interveni tacit, în sensul stabilirii întinderii creanței la quantumul solicitat prin cererea de despăgubire, pe care asigurătorul nu a respins-o (total sau parțial) printr-un refuz motivat, în termenul de 30 de zile stabilit de art. 21 alin. (1) și (2) din Legea nr. 132/2017.

49. Posterior intervenirii acordului, asigurătorului îi incumbă obligația de plată a despăgubirii în quantumul acceptat tacit și va beneficia de un termen de 10 zile pentru efectuarea plății, conform art. 21 alin. (4) din Legea nr. 132/2017, iar dacă acesta nu se conformează, va datora penalități de 0,2% pe zi de întârziere, în temeiul art. 21 alin. (5) din același act normativ.

VIII. **Opinia judecătorilor-raportori**

50. Judecătorii-raportori au apreciat că, în cazul nerespectării termenului de 30 de zile reglementat de art. 21 alin. (1) și (2) din Legea nr. 132/2017, penalitățile de 0,2% pe zi de întârziere curg de la expirarea celor 30 de zile în care asigurătorul trebuia să răspundă cererii părții solicitante.

IX. **Înalta Curte de Casație și Justiție**

IX.1. **Regularitatea investiții**

51. Conform art. 514 din Codul de procedură civilă, „pentru a se asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către toate instanțele judecătorești, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, din oficiu sau la cererea ministrului justiției, Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, colegiile de conducere ale curților de apel, precum și Avocatul Poporului au îndatorirea să ceară Înaltei Curți de Casație și Justiție să se pronunțe asupra problemelor de drept care au fost soluționate diferit de instanțele judecătorești”.

52. În cauză, declanșarea mecanismului de unificare a jurisprudenței, prin intermediul recursului în interesul legii, a fost realizată de Colegiul de conducere al Curții de Apel Cluj, care are legitimare procesuală, în virtutea normei legale anterior enunțate.

IX.2. **Asupra admisibilității recursului în interesul legii**

53. Cu referire la cerințele de admisibilitate a recursului în interesul legii, art. 515 din Codul de procedură civilă stabilește că: „Recursul în interesul legii este admisibil numai dacă se face dovada că problemele de drept care formează obiectul judecării au fost soluționate în mod diferit prin hotărâri judecătorești definitive, care se anexează cererii.”

54. Din cuprinsul normei anterior citate rezultă următoarele condiții care trebuie îndeplinite pentru ca recursul în interesul legii să fie admisibil:

— sesizarea să aibă ca obiect o problemă de drept;
— problema de drept să fi fost dezlegată diferit de instanțele judecătorești;

— dovada soluționării diferite de instanțele judecătorești să se facă prin hotărâri judecătorești definitive, anexate cererii.

55. Din analiza memoriului de sesizare cu recurs în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Cluj, precum și a hotărârilor judecătorești anexate acestuia rezultă îndeplinirea cerințelor formale de admisibilitate anterior enunțate.

56. În legătură cu cea dintâi cerință, potrivit actului de sesizare, problema de drept soluționată diferit de instanțe vizează interpretarea și aplicarea neunitară a dispozițiilor art. 21 alin. (1), (2) și (5) din Legea nr. 132/2017.

57. Dezlegarea acestei probleme de drept controversate din practica judiciară răspunde scopului recursului în interesul legii, acela de a asigura o interpretare și aplicare unitară a legii de către toate instanțele judecătorești și, pe cale de consecință, o jurisprudență predictibilă.

58. Cea de-a doua condiție de admisibilitate este îndeplinită, întrucât din cuprinsul hotărârilor judecătorești definitive anexate actului de sesizare rezultă că instanțele naționale au soluționat diferit această problemă de drept.

59. Astfel, unele instanțe, prin hotărâri judecătorești definitive, au apreciat că nu pot fi acordate penalități de întârziere în cazul nerespectării termenului de 30 de zile reglementat de art. 21 alin. (1) și (2) din Legea nr. 132/2017. Aceste instanțe au reținut că art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017, care reglementează penalitățile de 0,2% pe zi de întârziere, face trimitere doar la alin. (4) al aceluiași articol, care instituie termenul de 10 zile pentru achitarea despăgubirilor, termen care curge de la data unui acord al părților sau de la data comunicării hotărârii judecătorești definitive, fără a face trimitere și la alin. (1) și (2) ale aceluiași articol, care reglementează termenul de 30 de zile în care trebuie soluționată cererea de despăgubire de către asigurător. De asemenea, s-a reținut că art. 21 alin. (2) din Legea nr. 132/2017 sancționează nerespectarea termenului de 30 de zile doar cu scadența despăgubirii, fără a menționa și penalitățile de 0,2% pe zi de întârziere.

60. Prin alte hotărâri judecătorești definitive, în aplicarea dispozițiilor art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017, instanțele au reținut că neîndeplinirea obligațiilor prevăzute de art. 21 alin. (1) și (2) din aceeași lege în termenul de 30 de zile de la depunerea cererii de despăgubire dă naștere dreptului reclamantului la plata penalităților de 0,2% pe zi de întârziere. Aceste instanțe au apreciat că sintagma „îndeplinire defectuoasă a obligațiilor” trebuie interpretată în sens larg, cuprinzând astfel și nerespectarea obligației de a răspunde titularului notificării în termenul de 30 de zile.

61. Cu referire la cerința existenței unor hotărâri judecătorești definitive în dovedirea orientărilor jurisprudențiale divergente, se constată că actul de sesizare este însoțit de hotărâri judecătorești relevante pentru problema de drept dedusă interpretării, astfel încât și această condiție este îndeplinită.

62. Față de cele arătate mai sus, recursul în interesul legii îndeplinește condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 514 și 515 din Codul de procedură civilă, fiind exercitat de un subiect de drept căruia legea îi recunoaște legitimare procesuală și având ca obiect o problemă de drept pentru care s-a făcut dovada că a fost soluționată în mod diferit, prin hotărâri judecătorești definitive, pronunțate de instanțe judecătorești naționale.

63. Ca atare, constatând îndeplinite condițiile regularității investiții, prin prisma dispozițiilor art. 514 din Codul de

procedură civilă, precum și condițiile de ordin formal prevăzute de prevederile art. 515 din același cod, luând în considerare rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție — asigurarea interpretării și aplicării unitare a legii de către toate instanțele judecătorești — se impune dezlegarea problemei de drept prin pronunțarea unei decizii în interesul legii.

IX.3. Asupra fondului recursului în interesul legii

64. Cu titlu preliminar, se impun o serie de precizări referitoare la limitele sesizării, astfel cum acestea trebuie să fie stabilite prin prisma dispozițiilor legale ce au făcut obiectul orientărilor jurisprudențiale divergente, ilustrate în actul de sesizare.

65. Astfel, din memoriul de recurs în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Cluj, precum și din anexele acestuia reiese că, la nivelul instanțelor judecătorești naționale, există practică neunitară în legătură cu problema de drept privind acordarea penalităților de 0,2% pe zi de întârziere prevăzute de art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017, în cazul nerespectării termenului de 30 de zile reglementat de art. 21 alin. (1) și (2) din aceeași lege.

66. În sprijinul primei orientări jurisprudențiale s-a susținut că dispozițiile art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017, care reglementează penalitățile de întârziere, fac trimitere doar la alineatul (4) al aceluiași articol, fără a face trimitere și la prevederile art. 21 alin. (1) și (2) din același act normativ. Se mai invocă existența unei diferențe de formulare între normele în vigoare și normele anterioare în baza cărora erau acordate penalitățile de întârziere, diferență care reflectă intenția legiuitorului de a elimina posibilitatea de acordare a acestor penalități în cazul nerespectării termenului de 30 de zile.

67. Date fiind precizările făcute anterior, soluționarea problemei de drept care constituie obiectul prezentului recurs în interesul legii impune, preliminar, efectuarea unei examinări a evoluției dispozițiilor legale privitoare la penalitățile de întârziere datorate de asigurător în cazul neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a obligațiilor legale în termenele prevăzute de lege, pentru a stabili dacă noua reglementare relevă intenția legiuitorului de a elimina posibilitatea de acordare a acestor penalități în caz de nerespectare a termenului de 30 de zile.

68. Apoi, cuprinsul orientărilor jurisprudențiale divergente și contextul supus analizei de către titularul sesizării ilustrează aspecte ce impun ca examinarea să privească și mecanismul stabilirii și plății despăgubirilor, așa cum rezultă acesta din dispozițiile legale, pentru a se determina data de la care curg penalitățile de 0,2% pe zi de întârziere.

69. Privitor la evoluția dispozițiilor legale, se reține că, inițial, Legea nr. 136/1995 privind asigurările și reasigurările în România, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 136/1995*), prevedea la art. 53 că prin norme adoptate de Comisia de Supraveghere a Asigurărilor conform legii se stabilesc: aplicarea asigurării de răspundere civilă auto, nivelul despăgubirilor și condițiile de plată (...).

70. La art. 55 alin. (4) și (5) din Legea nr. 136/1995 se stabilea că *„Odată cu încasarea despăgubirii, persoanele păgubite vor declara în scris că au fost despăgubite pentru pagubele suferite și că nu mai au nicio pretenție de la asigurătorul de răspundere civilă și asigurat (persoana vinovată) în legătură cu paguba respectivă. În situația efectuării plății de către asigurătorul de răspundere civilă direct în contul bancar al persoanei păgubite, aceasta se consideră a fi integral despăgubită dacă în termen de 30 de zile de la data intrării sumei în contul său bancar nu a notificat asigurătorului de răspundere civilă eventualele obiecții referitoare la cuantumul despăgubirii”*.

71. În aplicarea Legii nr. 136/1995 a fost adoptată Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 23/2014 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru prejudicii

produse prin accidente de vehicule, cu modificările și completările ulterioare (*Norma nr. 23/2014*).

72. În titlul I, capitolul III, secțiunea a 6-a „Despăgubirea”, art. 36 din Norma nr. 23/2014 stabilea că persoana păgubită are dreptul să înainteze avizarea de daună către asigurătorul RCA, în cazul producerii unui risc acoperit prin asigurarea obligatorie RCA. Art. 37 din aceeași normă instituia un termen de cel mult 3 luni de la avizarea producerii evenimentului asigurat de către partea prejudiciată ori de către asigurat, în care asigurătorul RCA era obligat să răspundă cererii părții solicitante, formulând fie o ofertă de despăgubire justificată, fie o notificare care să cuprindă motivele pentru care nu a aprobat, în totalitate sau parțial, pretențiile de despăgubire. În cazul în care asigurătorul nu notifica părții prejudiciate respingerea pretențiilor de despăgubire și motivele respingerii, scadența obligației de despăgubire intervenea la expirarea termenului de 3 luni de la avizarea producerii evenimentului asigurat. Totodată, art. 38 din Norma nr. 23/2014 sancționa asigurătorul RCA care nu își îndeplinea obligațiile în termenele legale sau și le îndeplinea defectuos, inclusiv dacă diminuea nejustificat despăgubirea, cu aplicarea unei penalizări de 0,2%, calculată pentru fiecare zi de întârziere, la întreaga sumă de despăgubire convenită sau la diferența de sumă neachitată, care se plătea de asigurător.

73. În ceea ce privește plata despăgubirilor, art. 58 alin. (1) din Norma nr. 23/2014 stabilea că aceasta avea loc după acceptarea ofertei de despăgubire, iar art. 59 alin. (1) din același act normativ prevedea că, odată cu încasarea despăgubirii, partea prejudiciată menționa în scris că a fost integral despăgubită pentru prejudiciile suferite și că nu mai are nicio pretenție de la asigurătorul RCA și de la asigurat în legătură cu prejudiciul respectiv.

74. Legea nr. 136/1995 a fost abrogată prin art. 40 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2016 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terțelor persoane prin accidente de vehicule și de tramvaie (*Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2016*).

75. În mod asemănător, Norma nr. 23/2014 emisă de Autoritatea de Supraveghere Financiară în aplicarea Legii nr. 136/1995 a fost abrogată și înlocuită prin Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 39/2016 privind asigurările auto din România, cu modificările și completările ulterioare (*Norma nr. 39/2016*).

76. Din analiza prevederilor art. 20 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2016 rezultă că termenul de soluționare a cererii de despăgubire s-a redus la 30 de zile, acesta începând să curgă de la data înaintării cererii de despăgubire, el neputând depăși termenul de 3 luni de la data avizării daunei. De asemenea, în cazul în care asigurătorul nu a notificat părții prejudiciate respingerea pretențiilor de despăgubire și motivele respingerii, scadența intervine la 30 de zile de la depunerea cererii de despăgubire, și nu în termen de 3 luni de la avizare, așa cum era prevăzut în reglementarea anterioară.

77. Apoi, prevederile art. 38 din Norma nr. 23/2014 au fost preluate de art. 20 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2016 și a fost introdusă și prevederea de la alineatul (6) al aceluiași articol referitoare la existența unui litigiu ce are ca obiect stabilirea răspunderii pentru vătămările corporale și cuantumul daunelor morale, situație în care penalitățile și plata acestora sunt stabilite de către instanța judecătorească.

78. În ceea ce privește plata despăgubirilor, art. 22 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2016 stabilește că: *„în situația în care părțile nu se înțeleg asupra cuantumului despăgubirii, suma care nu face obiectul litigiului este plătită de către asigurătorul RCA înainte ca acesta să se fi soluționat prin negocieri, prin soluționarea alternativă a litigiilor sau de către instanța judecătorească.”*

79. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2016 transpune prevederile Directivei 2009/103/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 privind asigurarea de răspundere civilă auto și controlul obligației de asigurare a acestei răspunderi, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 263 din 7 octombrie 2009 (Directiva 2009/103/CE), precum și prevederile art. 21 alin. (2) și art. 181 alin. (3) din Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Directiva Solvabilitate II), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 335 din 17 decembrie 2009 (Directiva 2009/138/CE).

80. Din argumentele de la pct. (31), (40) și (41) și prevederile art. 22 din Directiva 2009/103/CE rezultă că s-a urmărit asigurarea unei protecții adecvate victimelor accidentelor auto prin instituirea unei proceduri de prezentare a unei oferte de despăgubire motivate, într-un termen rezonabil, prevăzând-se sancțiuni ce pot fi aplicate asigurătorului. Pe lângă sancțiunile de natură administrativă, s-a stipulat necesitatea adoptării de către statele membre a unei dispoziții în temeiul căreia să se perceapă dobânzi asupra valorii despăgubirii, în cazul în care asigurătorul nu a prezentat oferta de despăgubire în termenele legale.

81. În consecință, nu se poate susține că intenția legiuitorului național a fost aceea de a elimina posibilitatea de acordare a penalităților de întârziere în caz de nerespectare a termenului de 30 de zile prevăzut de art. 20 alin. (1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2016.

82. În aplicarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 54/2016 a fost emisă Norma nr. 39/2016. În secțiunea privitoare la lichidarea daunelor, această normă consacră principiul stabilirii despăgubirilor pe cale amiabilă, în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare, sau prin mecanisme de soluționare alternativă a litigiului, stabilirea despăgubirilor prin hotărâre judecătorească definitivă urmând a se realiza în cazul în care nu s-a ajuns la o înțelegere între părți. Sunt stabilite, de asemenea, categoriile de documente ce trebuie depuse împreună cu cererea de despăgubire, conținutul ofertei de despăgubire și condițiile de plată a despăgubirii. Un aspect nou reglementat constă în stabilirea unor criterii generale de evaluare a despăgubirii pe cale amiabilă, în caz de vătămare a integrității corporale sau a sănătății ori de deces rezultat în urma unui accident de vehicule.

83. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2016 a fost abrogată prin art. 45 lit. b) din Legea nr. 132/2017, fiind ulterior respinsă prin articolul unic din Legea nr. 122/2019 pentru respingerea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 54/2016 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terțelor persoane prin accidente de vehicule și de tramvaie.

84. În fine, Norma nr. 39/2016 a fost abrogată prin art. 48 din Norma Autorității de Supraveghere Financiară nr. 20/2017 privind asigurările auto din România, cu modificările și completările ulterioare (*Norma nr. 20/2017*).

85. Soluția adoptată de legiuitor cu privire la penalitățile datorate de asigurător în cazul neîndeplinirii obligațiilor de soluționare a cererii de despăgubire în termen de 30 de zile de la data înregistrării acesteia este similară cu cea din actele normative abrogate. În concret, prin dispozițiile art. 20 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2016, ca și prin prevederile art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017, neîndeplinirea corespunzătoare sau în termenele deficiente de lege a obligațiilor ce îi revin asigurătorului RCA investit cu o cerere de despăgubire formulată de persoana prejudiciată sau de asigurat este sancționată prin stabilirea unor daune-interese moratorii evaluate legal, respectiv penalități de 0,2% pe zi de întârziere, calculate la nivelul sumei de despăgubire convenite sau la diferența de sumă neachitată.

86. Legea nr. 132/2017, similar Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 54/2016, transpune prevederile Directivei 2009/103/CE, precum și pe cele ale art. 21 alin. (2) și art. 181 alin. (3) din Directiva 2009/138/CE.

87. Norma nr. 20/2017 preia din Norma nr. 39/2016 reglementările privitoare la lichidarea daunelor, principiul stabilirii despăgubirilor pe cale amiabilă sau prin mecanisme de soluționare alternativă a litigiului și stabilirea despăgubirilor prin hotărâre judecătorească definitivă numai în cazul în care nu s-a ajuns la o înțelegere între părți. De asemenea, sunt menționate aceleași categorii de documente ce trebuie depuse împreună cu cererea de despăgubire, cu o nouă precizare în sensul că persoana prejudiciată poate face dovada prejudiciului suferit prin orice mijloc de probă. Se preiau și reglementarea conținutului ofertei de despăgubire, și condițiile de plată a despăgubirii, precum și criteriile generale de evaluare a despăgubirii pe cale amiabilă, în caz de vătămare a integrității corporale sau a sănătății ori de deces rezultat în urma unui accident de vehicule.

88. Rezultă astfel că nici prin Norma nr. 20/2017 și nici prin Legea nr. 132/2017 nu au fost introduse norme noi față de normele anterioare ale Autorității de Supraveghere Financiară, în baza cărora erau acordate penalități de întârziere, care să reflecte intenția legiuitorului de a elimina posibilitatea de acordare a acestor penalități în caz de nerespectare a termenului de 30 de zile. Dimpotrivă, așa cum s-a menționat mai sus, modificările legislative au vizat reducerea termenelor de soluționare a cererilor de acordare a despăgubirilor, în acest sens prevăzându-se sancțiuni energice pentru asigurător în cazul în care acesta nu își îndeplinește obligația de a prezenta o ofertă de despăgubire într-un termen rezonabil sau de a notifica respingerea motivată a cererii de acordare a despăgubirilor.

89. De aceea, opinia în sensul că nu pot fi acordate penalitățile de 0,2% pe zi de întârziere pentru nerespectarea termenului de 30 de zile prevăzut de art. 21 alin. (1) și (2) din Legea nr. 132/2017 nu este conformă cu principiul asigurării protecției adecvate a victimelor accidentelor auto cărora nu le-ar mai fi garantat dreptul de a obține soluționarea cererilor de despăgubire în cel mai scurt timp.

90. Altfel spus, faptul că un act normativ național transpune o directivă obligă instanțele naționale să îl interpreteze prin filtrul dreptului Uniunii Europene și al jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene în materie (*interpretarea conformă*).

91. De asemenea, nu numai interpretarea istorico-teleologică, ci și interpretarea sistematică și interpretarea gramaticală conduc la soluția ce urmează a fi adoptată potrivit considerentelor ce succedă.

92. Astfel, interpretând sistematic dispozițiile art. 21 din Legea nr. 132/2017, referitoare la soluționarea cererii de despăgubire, rezultă că legiuitorul l-a obligat pe asigurător la acțiune, fiind posibilă una dintre cele două ipoteze menționate la alineatul (1) al aceluiași articol: formularea în scris a unei oferte de despăgubire justificate — lit. a) sau respingerea motivată a pretențiilor — lit. b). Așadar, decizia legiuitorului este aceea de a nu permite asigurătorului să rămână în pasivitate, acesta fiind obligat să opteze fie pentru plata despăgubirilor, fie pentru respingerea motivată a pretențiilor, având și sarcina încunoștințării persoanei păgubite cu privire la conduita sa, prin corespondență transmisă cu confirmare de primire.

93. În continuare, atingerea scopului cu privire la conduita activă a asigurătorului, obligatorie potrivit art. 21 alin. (1) din Legea nr. 132/2017, este consolidată de legiuitor prin dispozițiile alin. (2) al aceluiași articol, în sensul intervenirii scadenței obligației de despăgubire chiar la data împlinirii termenului de 30 de zile de la depunerea cererii de despăgubire, în ipoteza în care asigurătorul nu formulează răspunsul de respingere motivată a pretențiilor, ceea ce înseamnă că nu își îndeplinește obligația prevăzută la alin. (1) lit. b) al aceluiași articol. În această situație, inacțiunea asigurătorului generează

exigibilitatea creanței persoanei păgubite, data scadenței obligației de despăgubire a asigurătorului determinându-se potrivit dispozițiilor speciale ale art. 21 alin. (2) din Legea nr. 132/2017.

94. Sancțiunea instituită de legiuitor se referă la stabilirea unei scadențe specifice a obligației de plată și nu exclude verificările pe care trebuie să le facă instanța cu privire la întinderea creanței în raport cu probele administrate. Asigurătorul este obligat la plata unor penalități de întârziere calculate la nivelul sumei de despăgubire convenite sau la diferența de sumă neachitată.

95. Potrivit art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017, penalitățile de 0,2% pe zi de întârziere sunt datorate de asigurătorul RCA dacă acesta nu își îndeplinește obligațiile în termenul prevăzut la alin. (4) al aceluiași articol sau și le îndeplinește defectuos, inclusiv dacă diminuează nejustificat despăgubirea sau întârzie achitarea despăgubirii.

96. Rezultă că pentru fiecare dintre conduitele posibile ale asigurătorului (formularea unei oferte de despăgubire, respingerea motivată a pretențiilor de despăgubire și neefectuarea notificării respingerii solicitării de despăgubire) legea a prevăzut momente diferite de la care încep să curgă penalitățile de întârziere, la art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017, corespunzătoare scadenței obligației de plată a despăgubirilor pentru fiecare dintre ipotezele legale.

97. Conduita asigurătorului reprezintă factorul hotărâtor în acordarea penalităților de întârziere, astfel că aceasta trebuie să facă obiectul analizei instanței de judecată pentru fiecare caz concret în parte.

98. Prin Decizia nr. 86 din 20 noiembrie 2017, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a reținut în considerentele de la paragraful 58 că: „daunele-interese moratorii sunt despăgubirile în bani care reprezintă echivalentul prejudiciului cauzat creditorului prin întârzierea executării obligației de către debitor. Prin dispozițiile art. 38 din Norma nr. 23/2014 au fost evaluate legal daunele-interese moratorii convenite persoanei prejudiciate prin neîndeplinirea în termenele prevăzute de lege a obligațiilor ce îi revin asigurătorului RCA, cu consecința prevăzută de art. 1.535 alin. (1) din Codul civil, constând în inexistența obligației creditorului de a face dovada existenței și întinderii prejudiciului. În plus, cuantumul daunelor-interese moratorii, stabilit legal, este unul fix, astfel încât el nu poate fi modificat prin proba faptului că prejudiciul creditorului este mai mic”. Aceste statuări sunt pe deplin valabile și în actuala reglementare, de vreme ce aceleași dispoziții legale au fost preluate prin Legea nr. 132/2017 și Norma nr. 20/2017.

99. În consecință, dacă asigurătorul datorează penalități în cazul executării necorespunzătoare a obligațiilor legale, cu atât mai mult datorează penalități în cazul neexecutării lor. Altfel spus, dacă asigurătorul datorează penalități pentru plata despăgubirilor cu depășirea termenului de 10 zile de la data acceptării ofertei de despăgubire sau de la data la care a primit o hotărâre judecătorească definitivă sau acordul entității de soluționare a litigiului ori dacă întârzie achitarea despăgubirilor în condițiile art. 23 alin. (5) din Legea nr. 132/2017 sau dacă își îndeplinește defectuos obligațiile prevăzute la art. 21 alin. (1) lit. a) sau b) din aceeași lege, cu atât mai mult datorează penalități de întârziere atunci când nu își îndeplinește deloc obligațiile stabilite de lege, în sensul că nu notifică părții prejudiciate respingerea pretențiilor de despăgubire și nici motivele respingerii.

100. O altă interpretare a dispozițiilor art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017 ar produce un efect contrar scopului urmărit de legiuitor — acela de a determina soluționarea cu celeritate a cererii de despăgubire și de a plăti despăgubirile convenite —, cu consecința încurajării asigurătorului de a rămâne inactiv, de vreme ce această atitudine a sa nu va fi sancționată prin obligarea la plata de penalități de întârziere pentru perioada anterioară celor 10 zile de la data primirii hotărârii judecătorești definitive.

101. Prima orientare jurisprudențială, potrivit căreia art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017, care reglementează penalitățile de 0,2% pe zi de întârziere, face trimitere doar la alin. (4) al aceluiași articol, care instituie termenul de 10 zile pentru achitarea despăgubirilor, termen care curge de la data unui acord al părților sau de la data comunicării hotărârii judecătorești definitive, dar nu face trimitere și la alin. (1) și (2) ale aceluiași articol, care reglementează termenul de 30 de zile în care trebuie soluționată cererea de despăgubire de către asigurător, este contrară construcției juridice a textului.

102. Astfel, din lecturarea art. 21 alin. (5) teza I din Legea nr. 132/2017 rezultă că acesta face trimitere la termenul prevăzut la alin. (4) al aceluiași articol, în care asigurătorul trebuie să își îndeplinească obligația de plată a despăgubirii, stabilind că nerespectarea acestui termen se sancționează cu plata unor penalități de 0,2% pe zi de întârziere. Așadar, se sancționează nu neîndeplinirea obligațiilor prevăzute de alin. (4) al art. 21 din Legea nr. 132/2017, ci neîndeplinirea „în termenul prevăzut la alin. (4)”. Altfel spus, nu este vorba de o normă de trimitere la alineatul precedent, ci de o enumerare a tuturor ipotezelor de neîndeplinire sau îndeplinire defectuoasă a obligațiilor legale ale asigurătorului. În continuare, textul art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017 stabilește aceeași sancțiune, respectiv plata penalităților de 0,2% pe zi de întârziere, și în ipoteza în care asigurătorul își îndeplinește obligațiile defectuos, inclusiv dacă diminuează nejustificat despăgubirea sau întârzie achitarea despăgubirii, obligațiile vizate fiind cele de la art. 21 alin. (1) și (2), precum și cea de la art. 23 alin. (5) din aceeași lege.

103. Se observă că, potrivit art. 21 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132/2017, oferta de despăgubire trebuie să fie justificată, în sensul că la stabilirea valorii despăgubirii asigurătorul trebuie să țină seama de criteriile prevăzute de art. 23—28 din Norma nr. 20/2017, iar oferta trebuie să cuprindă elementele prevăzute în art. 29 din aceeași normă. Diminuarea nejustificată a despăgubirii determină curgerea penalităților de întârziere în condițiile art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017.

104. Se mai reține că prin dispozițiile art. 21 alin. (4) din Legea nr. 132/2017 legiuitorul a adoptat soluția curgerii penalităților începând cu a 11-a zi de la data acceptării ofertei de despăgubire prevăzute la alin. (1) lit. a) din același articol sau de la data primirii unei hotărâri judecătorești definitive sau a unui acord al entității de soluționare a litigiului cu privire la suma de despăgubire pe care este obligat să o plătească. Această ultimă ipoteză vizează situația respingerii, totale sau parțiale, motivate a pretențiilor — ipoteza de la art. 21 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 132/2017, tocmai în considerarea conduitei permise a asigurătorului de a respinge motivat pretențiile, durata amânării curgerii penalităților fiind egală cu durata demersului în cadrul căruia se tranșează caracterul întemeiat sau neîntemeiat al obiectelor.

105. Prezintă relevanță sub acest aspect și dispozițiile cuprinse în art. 23 alin. (5) din Legea nr. 132/2017, potrivit cărora, în situația în care părțile nu se înțeleg asupra cuantumului despăgubirii, suma care nu face obiectul litigiului este plătită de către asigurătorul RCA înainte ca acesta să se fi soluționat prin negocieri, prin soluționarea alternativă a litigiilor sau de către instanța judecătorească. Aceasta presupune că pentru suma care nu este în litigiu scadența intervine după împlinirea termenului de 10 zile de la acordul părților, iar pentru suma care face obiectul litigiului scadența intervine după împlinirea termenului de 10 zile de la primirea hotărârii judecătorești definitive sau a acordului entității de soluționare a litigiului.

106. Mai trebuie precizat că, în situația respingerii justificate a pretențiilor de către asigurător, acesta efectuând obiectii serioase și rezonabile, aspecte ce vor fi stabilite în concret de instanța sesizată cu soluționarea cauzei, se poate aprecia că asigurătorul a executat obligația prevăzută de art. 21 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 132/2017, indiferent de caracterul întemeiat sau neîntemeiat al obiectelor, situație în care penalitățile încep să

curgă din ziua următoare celei la care se împlinesc termenul de 10 zile de la data la care asigurătorul RCA a primit o hotărâre judecătorească definitivă sau acordul entității de soluționare a litigiului cu privire la suma de despăgubire pe care este obligat să o plătească.

107. În ipoteza în care asigurătorul a respins pretențiile, dar soluția aleasă și motivele sunt de ordin formal, în scopul exclusiv de a se produce efectul de amânare a curgerii penalităților datorate, aspecte care, de asemenea, vor fi apreciate în concret de către instanța investită cu soluționarea cauzei, această conduită a asigurătorului poate fi apreciată ca o îndeplinire defectuoasă a obligațiilor, ce va determina incidența sancțiunii penalităților de întârziere în condițiile art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017, intenția legiuitorului prin instituirea penalităților în procent de 0,2% pe zi de întârziere fiind aceea de a determina societățile de asigurare să plătească despăgubirile cuvenite. În acest caz, penalitățile curg din ziua următoare celei la care se împlinesc termenul de 30 de zile de la data înaintării cererii de despăgubire.

108. În fine, în cazul în care, în termen de 30 de zile de la depunerea cererii de despăgubire de către partea prejudiciată ori de către asigurat, asigurătorul RCA, în mod culpabil, nu a notificat persoanei prejudiciate respingerea pretențiilor de despăgubire formulate printr-o cerere la care au fost atașate documentele justificative potrivit art. 22 alin. (2) lit. a)—d) din Norma nr. 20/2017, precum și motivele respingerii, asigurătorul RCA datorează penalități de întârziere din ziua următoare celei la care se împlinesc termenul de 30 de zile de la data înaintării cererii. Penalitățile sunt aferente „despăgubirii cuvenite” ce va fi stabilită de instanța de judecată, și nu sumei solicitate de titularul

cererii. Întrucât neîndeplinirea obligației de a face în termenul de 30 de zile naște o prezumție relativă de culpă a asigurătorului RCA, revine acestuia sarcina de a dovedi existența unor circumstanțe neimputabile pentru a înlătura sancțiunea penalităților de întârziere.

109. Pentru ipoteza în care asigurătorul RCA formulează oferta de despăgubire cu depășirea termenului prevăzut de art. 21 alin. (1) și (2) din Legea nr. 132/2017, dar anterior sesizării instanței de judecată, penalitățile de întârziere prevăzute de art. 21 alin. (5) din aceeași lege curg până la data formulării ofertei, întrucât termenul anterior menționat nu este unul de decădere în sensul art. 2.545 din Codul civil, care să atragă împiedicarea asigurătorului să mai facă oferta de despăgubire. În schimb, după sesizarea instanței de judecată, formularea unei oferte de despăgubire de către asigurător nu mai asigură atingerea finalității normelor supuse interpretării, și anume aceea de soluționare a pretențiilor de despăgubire pe cale amiabilă.

110. În concluzie, neîndeplinirea obligației prevăzute la art. 21 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 132/2017 conduce la exigibilitatea obligației de despăgubire cuvenite, în conformitate cu art. 21 alin. (2) al aceluiași articol. Această situație se încadrează în ipoteza prevăzută de art. 21 alin. (5) din Legea nr. 132/2017, când asigurătorul RCA „întârzie achitarea despăgubirii”, ceea ce atrage obligarea acestuia la plata penalităților de 0,2% pe zi de întârziere, calculate la nivelul sumei de despăgubire cuvenite sau la diferența de sumă neachitată, începând cu expirarea celor 30 de zile în care asigurătorul trebuia să răspundă cererii părții solicitante.

111. Pentru aceste considerente, în temeiul dispozițiilor art. 517 alin. (1) din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Cluj și, în consecință, stabilește că:

În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 21 alin. (1), (2) și (5) din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie, cu modificările și completările ulterioare, în cazul nerespectării termenului de 30 de zile reglementat de art. 21 alin. (1) și (2) din același act normativ, penalitățile de 0,2% pe zi de întârziere curg de la expirarea celor 30 de zile în care asigurătorul trebuia să răspundă cererii părții solicitante.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 517 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 23 octombrie 2023.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

CORINA-ALINA CORBU

Magistrat-asistent,
Cristian Balacciu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329

C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR

și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.

Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro

Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

